

Latweeschu Awises.

Nr. 18. Zettortdeenâ zschâ Meija 1834.

Jaunas sinnas.

No Rihges dsird, ka tannî widdû 12to April iseihoht un 13to nahfoht to nakti breefmiga wehtra zehlupees un lihds pufsbdeenai tik neganti plohsijusees, ka to Daugawas tiltu pa weetahm sadausija, pahri laiwâs, kas Kursemneekem peederreja un ar labbibu bij peebehrtas, apgahse, un wehl pee zittahm laimahm, ka arri pee ahr-Rihges namnu jumteem un zittur leelu skahdi darrija.

Zehr pattes pilsehtâ, Widsemmê, fur ta augsta skohla irraid, irr arri tahda beedriba kas par to gahda, ka swehta Bihbele laudim jo leh-taki rohka fluhthu. Schi beedriba irr taggad ap-nehmusees ikweenam refruhim kas mahf grah-matu lassihf, weenu jaunu testamenti dahwa-naht, lai to lihds nemm us zellu, un lai arri stary sweschahm tautahm, kam zittada tizziba un walloda, bes Deewa wahrda nepaleef. Us scho wihsî tee kungi arri jau 437 jaunâs testamentes isballijuschî.

Peh terburgâ tappa schogadd ar leelu stahfi un preeku ta deena swehtita, kurrâ muhsu augsti zeeniga un mihleta Keisera wezzakais dehls, kas leelwirsis un Krohna mantineeks Aleksander Nikolajewitsch pilnigu wihra wezzumu afsneedis.

Za Zihrawas = Dsehrwes Latweeschu skohla, fur neween behrni tohp mahziti eefsch wissahm tahdahm leetahm, kas schinnis laifos ikweenam zilwekam wajadsigas un derrigas ir-raid, bet fur arri zitti tohp par skohlmeistereem ismahziti, kas sawâ laikâ zittâs weetâs warrehs behrnus gudri skohleht — taggad jau labbi eetaifita, un ar tahs tâ weddahs, ka ikweenam gohdigam zilwekam preeks irr to redseht un dsir-deht. Lai Deews palihds teem kungeem kas pee scha darba strahda un peepalihds, ka no tahs

labbas sehklas fo winni sehj, drihs baggati augli preeksch wissu Kursemni un wissu Latweeschu tautu isaugtu!

Rahds tehws sawu dehlu atlaif-dams pamahzija tâ:

„Mans dehls! tu effi taggad usaudfîs, tew waijag fataifitees, ka tu warri ka zilweks pasau-lê dsihwoht. Nehs neweens ne sinned zif ilgi scheitan dsihwofim. Tomehr lai buhtu muhsu muhsch deewssinn zif ihf, zihnijees pareisi dsihwoht, un luhds Deewu, lai tew weenumehr klast stahw. Wînsch irr tewi raddijis, tu winnam peederri, wînsch irr taws tehws kas tewi wehl wairak mihle, ne ka es tewi mihleju. Nodohd winnam tawu firbi, un greepees pee winna deenu un nakti ar tawahm nopuhtahm!“

„Gohda tohs, kas wezzaki irr pahr tewi, un ne nizzini ne weenu. Prett nabbageem un nelaimigeem ne effi mehms, bet eepreczini winnus. Turri ikweenu zilweku gohdâ; bet wiswairak tawus wezzakus, kurreem paklausischana un zeenischana no tewim nahkabs. Sargees pakka dsihitees negantu behrnu preekschshmei, kas lihdsigi besprahdigam lohpan, nedf sawus wezzakus gohda, nei us winnu mahzibahm luhko, nei pehz winnu pamahzischanahm dsihwo, un winnu pahrmahzischanas nizzina; jo kas tahdu behrnu pehdâs mim, tas nelaimigu gallu nemsees.“

„Ne apfmeij, mans dehls, wezzus un wahjus zilwekus. Ne neewa to, kas kahdu wainu jeb gekkibu padarra, un ne pahrmett winnam to no-seegumu, bet fargees, ka tu tai paschâ wainâ ne eekrihti, fo tu pee zitteem ne warri eeredseht.“

„Ne eij tur, fur tu ne effi aizinahts, un ne maisees tur, fur tew ne peederrahs. Mehle wissos tawos wahrdds un darbos parahdiht, ka tu labbi mahzihts un pareisi audsinahts effi.“

„Ur zitteem runnadams ne leez fawu rohku us ohtra zilweka; ne runna arri pa dauds, un kad zits runna tad stahwi tu fluffu un nejauz winna wallobu. Bet kad tu no zitta besprahtigu wallobu dsirbi, un taws ammats naw, winnu pamahziht, tad zeet fluffu; bet kad tew peenahfahs, tad pahrdohma pirmaf, fo tu teifft, ka tawa pahrmahzifchana labbi usnemta tohp.“

„Kad kahds ar tewi runna, tad klausees usmannigi, un stahwi ka peecklahjahs. Ne spehle ar kahjahm, ne nemm kautfo muttè, ne ispfauj daudsfahrt, nekassees galwà, mattòs un ais aufun, ne raagees wissur apfahrt, un ne uszellees daudsreis, kad tn sehdi; wiffas tahdas darrifchanas parahda, ka zilwekam weeglis prahts un winsch flitti mahzihts un audsinahs.“

„Ne ehd ar leelu kahribu, un ne leezees redsoht, kad tew kas nepatihf. Kad meelastu ehdoht nedohmajohht kahds pee tew atnahf, tad dalli ar winnu, kas tew pee rohkas irr; un kad tu kahdu pameelo, tad nekaftees stihwi us to, ka kad tu tohs kummosus skaititu, fo winsch muttè eebahsch.“

„Cedams luhko, fur tu aiseij, ka tu zittu ne grubdi. Kad tu redsi kahdu zilweku tew pretti nahkam, tad atkahpees druszim fahnis, lai winnam ruhme irr, garram pa=eet. Ne=eij wezakeem zilwekeem preekscha, kad tee tew nepaweht jeb leela wajadstba naw. Pee galda ne ehd ne dserr agrak ne ka winni, bet gaidi us winneem, ka tu winnu patifschanu warretu samantotees.“

„Kad tew kas dohts tohp, tad peenemm to ar pateizibu. Ja ta dahwana leela irr, tad nepadohdees nekeetibai; ja masa irr, tad nenizzini to; ne tohpi businigs, un ne padarri nekahdu ruhktumu teem, kas ar tewim labbi irr.“

„Ja tu baggats tohpi, tad ne tohpi pahrgalwigs, un ne nizzini nabbagus; jo Deews, kas tewi baggatu darrijis, warr tewi atfal nabbagu darriht, kad tu zaur fawu pahrgalwibu winna dahwanas nepelni.“

„Usturrees zaur fawu paschu darbu; tad tew ehdeens jo gahrdaiki smeckehs. Es esimu tewi lihds schim ar manneem sweedreem usturrejis, mans dehls! un nefo nokawejis, kas man ka

tehwam peenahzehs; es esimu tewi apgabajis, ar wissu kas wajadstigs irr, bes ka no zitta fo nehmis; darri tu nu arridsan ta.“

„Ne runna nekad nepateesibu, jo melli irr neganti grehki. Kad tew wajaga zittam isfazziht, fo tu sunni, tad runna skaidru pateesibu bes peelischanas.“

„Ne runna ne noweena kaunu. Ne luhko us tahm wainahm, fo tu pee zitteem nomanni, kad taws ammats naw, winnus labboht. Ne effi mehlnessis, jaunu wehstu nessais un netaifi ne kahdu nefaderribu.“

„Ja tew pee kautkahda kas jadarra, un winsch dusmas lamna us to, kas tewi subtijis, tad tu neatfakki, mekle to faniknotu apmeerinaht un nefakki neweenam, fo tu dsirdejis effi, ka tu schel-schanu nepadarri, un tew pehz wajadsetu to noscheloht.“

„Zirgù nekawejees ilgak ne ka wajaga, jo tahdas weetas lehti wiffadus netikkunus warr peeneentees.“

„Kad tew kahds ammats dahwahts tohp, tad dohma pee fewim, ka tewi warrbuht zaur schahdu dahwaschanu tiklai kahrdinaschana ewestgribb; ne peenemm to pa ahtri, kaut tu arri sinnatu, ka tu derrigaks pee tam effi, ne ka zits; bet aisbildinajees fewi, lihds tu redsi, ka tew to ammatu pateesi dohd, tad tu few wairak zeenifchanu samantoffi.“

„Ne effi leeks ischkehrdetais. Lai tew swe-scha manta ne eegribbahs, un ne padohdees fahrfschu spehleschanai, zittadi tu faweem wezakeem darrifi kaunu. Kad tu tiklis effi, tad tu netiflus zaur to apfaunefi.“

„Lai tew peeteef ar schim mahzibahm, mans dehls, es esimu deesgan fazziis. Es wehlu zaur schim labbahm mahzibahm tawu firdi stipri-naht. Ne leedsees winnas usnemt, un nedarri tahm pretti, jo ka tu mannus wahrduš wehrà likfi un dsihwost, ta tewim klahsees pasaulè. —

La swehta Veronika, jeb stahst's no ta Kunga Kristus zee- schanas.

1.

Grubtu nahwes-zellu staigacht
 Sataisahs jau Pestitais,
 Bailu-sweedri fahst To aplahst
 Un tam waidsinu norassacht;
 Wehdas atstahst's, Schehlotaist! —
 Redf, us mugguru Las neffe
 Pats to smaggu krussta kohf,
 Bet Tam firds tohp pagurruse,
 Brihschan Las pee semmes ploht. —

2.

Zè Wunsch palikke us zelleem.
 Laudis apfahrt apstahjahs,
 Mehdi To ar saweem smeekleem:
 Ra Las notwihzis bes spehkeem! —
 Neweens sneedf Tam rohjinas. —
 Karra-wihri nowemm krusstu,
 Sihmannam us plezzu teef,
 Lai us nahwes-kalnu nestu,
 Kur klahst Kristus peekalts teef.

3.

Là nu staigaja tee prohjan;
 Karra-wihri draudeja.
 Grubts schis zelsch bij Winna kahjahm! —
 Rad Tam azinas no tahlam
 Golgat's-kalnu redseja,
 Lad La zilweziba mitte
 Sahpès, leelà wahrdsibà;
 Dstru reis' us zellu kritte,
 Cedans nahwes-breesfribà. —

4.

Sawu mutt' ne atdarrija, *)
 Kluffam zehlahs krushtinà
 Nopuhtas. — Lad nomannija,
 Ra Tam firdi peepilbija
 Preeks us Winna zeltina.
 Veronika **) no tahm feewahrn
 Nahze pee La semmigi,
 Tam noslauka sweedrus lehnam,
 Naudadama, kummigi.

*) Esaj. 53 nob. 8 pant.

**) Weena Juhdu jumprawa, wahrba: Veronika.

5.

Au no jauna eet zit spehdams,
 Pazehlees tas Pestitais.
 Neweens wahrds no La irr dsirdams,
 Likkai sawas azzis greefbams
 Us tew, Winna mihletais. —
 „Krisligs zilweks, tewi glahbdams
 Las us peeres-weetu eet,
 Un us debbesini usbraudams
 Tur tew taifa preeku=weet.“

6.

Un ar ruhkteem azzumirkleem
 Skatt' Veronika pehz La; *)
 Affaras tai birst pahr waigeem,
 Bet eeksch firds tai drihs ar preekeem
 Mohdabs stipra tizziba.
 La ieplesch to lakkatinu,
 Kur ta Kunga sweedri bij,
 Moschahweht few affarinu,
 Kas tai notekk kummigi.

7.

Zè ceraug ar brihnischanu
 Pestitaja zeeschanas:
 Mohkas, krusstu, nomirschanu,
 Rappu un ir uszelschanu,
 Skaidri ka nomabletas. —
 Senn dufs Veronikas kauli,
 Semmes klehpitis tohs kohp;
 Bet par peemianu pasauli
 Lakkatinsch wehl glabbahst's tohp.

— G.

*) Pee ta Kunga Kristus debbes braukschanas.

Teefas fludbinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifikas Majesteetes,
 ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs ic. ic. ic.,
 tohp no Krohna Behrsmuischas pagasta teefas wiffi
 parradu deweji to libdschinnigu Druffesmuischas faim-
 neeku Strahlu Jndrikka un Timmalu Kahrla, kas
 sawas mahjas nespehziabas dehl atdewuschi un par
 kurru mantahm konturse spreesta, usaizinati, lai libds
 12to Mei f. g. ar sawahm taisnahm parradu praffi-
 schanahm scheid peeteizahs, ar to peekohdinaschanu,
 ka wehlaki wais nekaps peenemti un saudehs sawu
 teefu. Krohna Behrsmuischas pagasta teefa tanni
 24tâ April 1834.

(L. G.) H. Behring, pagasta wezzakais.
 (Nr. 253.) Müller, pagasta teefas stihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu praffischanas
 no ta pee Leelas Bersteles muischas peederriga faim-

neeka Brediku Zehkaba buhtu, kurram sawas mahjas inventariuma truhkuma dehl nonemtas, un par kurramantu konkurse nospreesta, tohp ušaižinati, lai tee wišwehlaki lihds 14to Juhni mehnescha deenu f. g. pee schihs pagasta teefas peeteizahs un sagaida, ko likkumi fpreedihs.

Keelas Bersteles pagasta teefa 14tā Aprila 1834. 2
 † † † Benzehn Krischjahn, pagasta wezzakais.
 R. Stengel, pagasta teefas ffrihweris.

No Dunalkas un Sallenes pagasta teefas tohp wiſſi tee, kam kahdas taiſnas praſſiſchanas pee ta Sallenes fainneeka Pauku Unſa buhtu, kas sawas mahjas truhkuma dehl atdewis, ušfaukti, lai wišwehlaki lihds 10to Juhni f. g. pee schihs pagasta teefas peeteizahs.

Sallene, gta April 1834. 2
 Rudsemneekš Jannis, pagasta wezzakais.
 (Nr. 13.) C. F. Günther, pagasta teefas ffrihweris.

No Dunalkas un Sallenes pagasta teefas tohp wiſſi tee, kam kahdas taiſnas praſſiſchanas pee ta Sallenes fainneeka Kalneeku Ehrnesta buhtu, kas sawas mahjas wezzuma labbad atdewis, ušfaukti, lai wišweh-

lasi lihds 10to Juhni f. g. pee schihs pagasta teefas peeteizahs.

Sallene, gta April 1834. 2
 Rudsemneekš Jannis, pagasta wezzakais.
 (Nr. 12.) C. F. Günther, pagasta teefas ffrihweris.

Pittas fludbinaschanas.

7tā Mei f. g. taps pee Dohbeles pastes nammu ſirgi, kammanas, wehrseles, riški, eemauti, segli un dafchadas geldigas brauzamas leetas, kā arriðsan flauzamas gohwis uhtropē pahrhohtas.

Ludwig Ewertš.

Za pee Kuldigas Kalnamuſchās peederriga rummel ſweije taps no Zahnem 1834 uš weeni gaddu, un tahš ſweijmeiſtera mahjas, ar peederrigeem laukeem, dahrseem un plahwahm, uš 12 gaddeem uš nohmū iðohtas, un tiks tanni 8tā un 10tā Meija f. g. pee Kuldigas pagasta teefas iðfohlitas. Pee muſiſchās wal-diſchanas un pagasta teefas tohp peerahdihts, kahdā wihš ta nohmū iðfohlifchana nowehleta. I

Naudas, labbibas un prezzu tirgus uš plazzi. Rihgē tanni 16tā Aprila 1834.

	Sudraba naudā.	Rb. Rp.		Sudraba naudā.	Rb. Rp.
3 rubli 6r kap. papihru naudas geldeja	I	—	I pohds kannepu	—	60
5 — papihru naudas	I	37	I — linnu labbakas furtes — —	2	80
I jaunš dahlberis	I	32	I — — flittakas furtes — —	2	50
I puhrs rudsu	I	50	I — tabaka	—	90
I — kweeschu	I	70	I — dselses	—	65
I — meeschu	I	—	I — ſweesta	2	30
I — meeschu = putrainu — — —	I	50	I muzza ſiltu, preeſchu muzza — —	5	—
I — auſu	I	70	I — — wihſchuu muzza — —	5	25
I — kweeschu = miltu — — —	2	20	I — ſarkanas ſahls	6	—
I — bihdeletu rudsu = miltu — — —	I	70	I — rupjas leddainas ſahls — —	5	—
I — rupju rudsu = miltu — — —	I	45	I — rupjas baltas ſahls — —	4	25
I — ſirnu	I	50	I — ſmalkas ſahls	4	—
I — linnu = ſehklas	2	50	50 graſchi irr warra jeb papihres rublis un		
I — kannepu = ſehklas	I	20	warra nauda ſtahw ar papihres naudu weenā		
I — kimmenu	I	5	mafkā.		

W r i h w d r i e ſ e h t.

No juhrmallas-gubernementu augſtas waldischanas puffes: Hofraht von Braunſchweig, graham, pahrluſfotais.
 No. 176.